

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET
MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
ÇOCUK HAKLARI ALT
KOMİSYONU
TUTANAKLARI**

19 Şubat 2020 Çarşamba

KONU

-Ankara Büyükşehir Belediyesi 25.'inci Dönem Çocuk Meclisi üyelerinin dinlenilmesi

19 Şubat 2020 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:13.11

BAŞKAN: Radiye Sezer KATIRCIOĞLU (Kocaeli)

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Ankara Büyükşehir Belediyesi 25'inci Dönem Çocuk Meclisi üyeleri, değerli basın mensupları; Çocuk Hakları Alt Komisyonu 4'üncü Komisyon toplantımıza hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Çocuk Hakları Alt Komisyonu olarak elbette ki kurumlardan, kuruluşlardan, sivil toplum örgütlerinden, akademisyenlerden, beraberinde yereldeki tespitlerimiz, incelemelerimizin yanında ama öncelikle konusu olan çocuklarımızı bizzat yakından tanımak, kendi diliyle, kendi sözleriyle, kendi ifadeleriyle kendilerini dinlemek, onları anlamak istiyoruz. İşte bugünkü Komisyon toplantımızın da amacı bu. İlimizdeki Büyükşehir Belediyesinin çok uzun yıllardır kurulu olan Çocuk Meclisindeki çocuklarımızı yakından tanımak, onların kendilerine ait sorunları ya da temennileri, önerileri varsa onları dinlemek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi altında sizleri davet etmiş bulunduk, siz de davete icabet ettiniz, çok teşekkür ediyorum komisyon üyeleri adına.

Ama sizlere söz vermeden önce kısaca birkaç şeyi ifade etmek istiyorum: Komisyonumuz çalışmalarına devam ediyor, bir alt komisyon olarak aslında ilk diyebileceğimiz UNICEF'le bir projeyi başlattık, mutabakat zaptını imzaladık 18 Aralık 2019'da. UNICEF'in önerileri, çalışma kapsamları noktasında 5-6 tane madde belirledik; çocuklarımızın üstün yararını koruyacak, çok daha iyi noktalara getirmeyi düşündüğümüz, hedeflediğimiz maddeler, yapacağımız projeler. Onlara kısaca birkaç cümleyle değinip sonra sizlere sözü vereceğim.

Birinci olarak Türkiye'deki çocuk hakları konusundaki farkındalığın artırılması, Türkiye Büyük Millet Meclisi ile çocuklar arasındaki diyalogun güçlendirilmesi ki bugün aslında bunu da gerçekleştirmiş oluyoruz projenin bir adımı olarak. Aynı zamanda Komisyonda görev alan milletvekillerimizin –hem bu değil, bütün İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun altında kurulduk çünkü- tüm Komisyon üyelerimiz, hem Çocuk Hakları Alt Komisyon üyeleri, bu hakların izlenilmesi konusunda kapasitelerin artırılması, farkındalığının çoğaltılması, bilgilerinin tazelenmesi için çeşitli eğitimler, seminerler, çalıştayların ve ziyaretlerin düzenlenmesi bu proje kapsamındaki ilk iki maddemiz. Diğerlerini saymak gerekirse şöyle: Mevcut mevzuat hükümlerinin çocuk dostu diliyle özetlenmesi yani çocuklarımızın kendilerine ait hakları açıp okudukları zaman anlayabilecek dilde, sadelikte yazılması, bunun çeşitli görsellerle ortaya konulması, videolar, tanıtım kartları vesaire gibi bir çalışma var, bu da bizi çok heyecanlandırıyor.

Aynı zamanda çocuğa karşı şiddeti önleme, Çocuk Koruma Kanunu gibi mevzuat analizi... Bu, karşılaştırmalı bir analiz olacak. Çocuk haklarıyla ilgili iyi noktada olan ülkelerin mevzuatlarını, akademisyenlerin, UNICEF'in belirlediği bu alandaki uzman akademisyenlerle kanunlarımızı karşılaştıracğız; onlar ne yapmışlar, biz ne yapmışız, nerede ne var, ne eksiklik var, fazla mı var vesaire onunla ilgili bir rapor hazırlanacak ve aynı zamanda da “çocuk dostu bütçeleme” dediğimiz bir husus var ki bunu da çok önemsiyoruz. Özellikle yerelde yapılacak projelerin, icraatların çocuğu önceleyecek şekilde planlanması, bütçe kalemlerinin ona göre oluşturulması ve bu noktada harcama, hayata geçirme inisiyatifini oluşturmaya yönelik bir başlık ki bu çalışmalar devam ediyor.

Aynı zamanda “yerinde inceleme” dediğimiz hem yerelde hem de uluslararası düzeyde farklı parlamentoları, farklı alanları da görerek -iyi örnekleri de görmek istiyoruz ki- iyi yapıları biz de ülkemizde çocuklarımızın yararına sunalım diye parlamento ziyaretlerimiz olacak. Ama bir şeyi çok daha önemsiyorum, onun da altını çizmek isterim: Dünya Sağlık Örgütünün bir raporu var -şiddet

haberlerinin, kadına, çocuğa ait şiddet olaylarının haberleştirilme diline ait bir rapor yayınlamış- bu raporda diyor ki çok detaylı bir rapor, kısaca özetliyorum: “Bu haberlerin, veriliş biçimi, ayrıntılara girmeden, görsellerini, videolarını çok ayrıntılı vermeden bu şiddete ve mağduriyete uğrayanların özlük haklarını, kişisel haklarını koruyacak şekilde olmalı.”.

Bu kapsamda da ülkemizde bu tip olayların haberleştirilmesiyle ilgili durumunu masaya yatıracağımız, bu konuyu ele alacağımız uluslararası düzeyde bir çalıştay planlıyoruz. Yani Avrupa bunu nasıl yapmış, Amerika bunu nasıl yapmış, çocuk haklarında iyi olan ülkeler, kadın haklarında iyi olan ülkeler nasıl yapmışlar, Türkiye’de nasıl, akademisyenler, sivil toplum örgütleri bunu nasıl görüyor? Nasıl yapılması gerektiğiyle ilgili medya patronlarıyla ve diğer paydaşlarla birlikte yapacağımız bir çalıştay var. Bunu da buradan ifade etmek istiyorum.

Aynı zamanda Norveç Parlamentosundan bize bir ziyaret teklifi geldi, kendi ülkelerinde parlamento düzeyinde bizleri ağırlamak istiyorlar. O noktada da görüşmelerimiz devam ediyor, nisan ayı gibi planlanıyor. Onların takvimine göre ve bizim takvimimize göre eşleştirme yapmaya çalışacağız. Ben de faaliyet alanlarımızı, bunları, böyle kısaca sizlerin vesilesiyle duyurmak istedim.

Şimdiden toplantımız hayırlara vesile olsun. Aynı zamanda toplantının sonunda bir yıl boyunca yapacağımız Çocuk Hakları Alt Komisyonu ile ilgili bir takvim oluşturmayı düşünüyoruz, milletvekili arkadaşlarımızın da önerilerini bekliyoruz. Aynı zamanda kendilerinin de bize önerebileceği toplantılar, ziyaretler olabilir, onları da aldıktan sonra toplantımızı kapatacağız.

Çok teşekkür ediyorum. Tekrar, aramızda sizleri görmekten mutluluk duyduğumu ifade etmek istiyorum. Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Buyurun, söz sizin.

ÇAĞIN ALADAĞ – Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları İnceleme Komisyonu ve Çocuk Hakları Alt Komisyonu Değerli Başkan ve üyeleri, Sayın milletvekillerimiz; ben, 25.Dönem Çocuk Meclisi Başkanı Çağın Aladağ.

Bugün ricamızı kabul ederek bizleri davet ettiğiniz için Ankara Büyükşehir Belediyesi 25.Dönem Çocuk Meclisinin tüm üyeleri adına teşekkür ederim. Meclis çatısı altında bir Çocuk Hakları Komisyonu kurulmasından dolayı bizler de çok mutluyuz ve çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

Ben, önce Meclisimiz hakkında kısa bir bilgi vermek isterim. Konuşmamın ardından da Meclis tanıtım sunumumuz yer alacak. 23 Nisan 1995’te kurulmuş olan Ankara Büyükşehir Belediyesi Çocuk Meclisi bir tavsiye karar organıdır. Çocuk Meclisi, çocukları da ilgilendiren her konuda görüşlerimizi rahatça ifade ettiğimiz, demokratik bir ortamda saygı içinde tartıştığımız Türkiye’nin ilk ve öncü Çocuk Meclisidir. Başkanlık Divanı ve 8 komisyon olarak çalışan Meclisimizde, çocukların oylarıyla ve seçimle göreve gelen 150 asil üye yer alır. Seçimlerimiz her yıl yenilenir. Seçim döneminde, 9-14 yaş arasındaki çocukların başvuru formunu doldurarak seçimlerin yapılacağı merkezlere bırakmaları başvuru için yeterlidir. Ankara’nın farklı bölgelerinden ve okullarından bireysel ya da toplu başvurularını yapan adaylar seçim gününde heyecanlı bir rekabet içerisinde hem kendilerini tanıtarak oy toplamaya çalışırlar hem de beğendikleri adayları belirleyerek kendileri dâhil toplamda 3 kişi için oy kullanırlar. 12 merkezde yapılan başvuru, aday tanıtımı ve seçimlerin ardından sandıklarda toplanan tüm oylar sayılır ve en çok oyu alarak Meclise girmeye hak kazanan 150 asil üye belirlenmiş olur. Sonra, bu 150 asil üye, adaylıklarını açıklayan çocuklar arasından 6 kişilik Başkanlık Divanını seçer, diğer tüm çocuklar komisyonlarda görev alırlar. 2 pazar komisyon toplantıları, 1 pazar da Genel Kurul toplantısı olmak üzere ayda 3 kez bir araya geliriz. Bu toplantılarda önemli bulduğumuz her konuyu aramızda tartışır, karara bağlarız ve Genel Kurulda Meclis kararlarını alırız. Bu kararlardan Belediyeyle ilgili olanları Belediye Meclisimize iletiriz. Çocuk Meclisine başvuru üst yaşının 13 yerine 14 olması, 17’nci

Dönemde alınmış bir karardır. 17'nci Dönemde alınan, engellilere karşı duyarlı olunması kararı kapsamında mavi kapakları biriktirerek 3 engelli çocuğa tekerlekli sandalye temin edilmesine katkı sağlanmıştır.

Parklara panik butonu konulması Çocuk Meclisimizin bir kararıdır. Okullarda el yazısı zorunluluğunun kaldırılması, teneffüs sürelerinin uzatılması 22 ve 23'üncü Dönemde alınan kararlardır ve Millî Eğitim Bakanlığına sunmamızın ardından uygulamaya geçmiştir. Bu uygulamaları çoğaltmak büyüklerimizin elinde ve umarım daha çok karar hayata geçer. Burada yetkililere önemli sorumluluklar düşmektedir.

Meclis toplantılarımız dışında birçok ziyaret de gerçekleştiririz. Bu ziyaretlerde o kurumu ilgilendiren kararları ilgililere sunarız. Örneğin, TRT Genel Müdürlüğüne medya hakkında çocuk görüşü raporu, Çevre ve Şehircilik Bakanımıza çevre konulu bir dosya ve Millî Eğitim Bakan Yardımcımıza da iki dönem üst üste eğitim konulu raporlarımız sunulmuştur. Ayrıca, Kamu Denetçiliği Kurumuna da çocukların şikâyet konuları ile kararlarımızı sunmaya devam ediyoruz. Yani çocukların sesi olmak için elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz. Ayrıca, UNICEF çocuk üniversitesi, UNESCO Kamu Denetçiliği Kurumu Çocuk Ombudsmanlığı, Çocuk Hakları Araştırma Merkezleri, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Uluslararası Çocuk Merkezi gibi diğer kurumları ziyarete ederek hem bilgililiyor hem de çalışmalarımızı anlatmaya devam ediyoruz.

En sevdiğimiz çalışmalardan biri ise çocuk polislerle trafik denetimi uygulamamızdır. Her yıl, trafik polisi ekipleriyle koordineli olarak denetimlere çıkıp hayati önem taşıyan trafik kurallarına dikkat çekmeye çalışıyoruz, bu etkinliği 12'nci Dönemden bu yana bir Çocuk Meclisi kararı olarak uygulamaktayız.

Çocuk zabıta olarak katıldığımız denetimler de bir o kadar eğlenceli ve bilgilendirici bir çalışmamız. Zabıta denetimlerinde okul servisleri, gıda üretim yerleri gibi biz çocukları yakından ilgilendiren noktalarda farkındalık yaratmaya çalışıyoruz.

16'nci Dönemde alınan kararlar gereği daha yeşil bir gelecek için her yıl yüzlerce fidan dikiyoruz. Basın kuruluşlarını ziyaret ediyor; toplantılar, basın açıklamaları yapıyor, çalıştaylar düzenliyoruz. 20, 21 ve 22'nci Dönemlerde çocuk hakları ve medya konulu 3 çalıştay düzenlenmiştir. Yirmi beş yıldır çocuk haklarının ve çocukların kararlara katılım hakkının en çalışkan temsilcisi olan Meclisimiz, başka illerden pek çok belediyeye örnek olmaktadır.

Bugün, siz değerli milletvekillerimize yaptığımız çalışmaların, kararlarımızın da olduğu dosyaları getirdik. En büyük dileğimiz, çocukların görüşüne her yerde daha çok önem verilmesi ve Çocuk Meclisinin tavsiye kararlarının hayata geçirilmesidir.

Dinlediğiniz ve zaman ayırdığınız için bir kez daha teşekkür ederim. Şimdi, izninizle sunumumuzu izleyebiliriz.

(Slayt gösterimi yapıldı.)

ÇAĞIN ALADAĞ – İzninizle sorumuzu sorabilir miyiz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Takip edelim isterseniz, sorularınızı tek tek sorun yani soruları alalım tek tek ondan sonra cevaplayalım ama ben konuşmanın girişinde bir şeyi unuttum. Aramızda sadece Ankara Çocuk Meclisi yok, Ankara Mamak Ortaokulu öğrencileri de var, bugün masafır ettik onları, bir okul olarak ziyaretleri var. Aynı zamanda UNICEF'in yetkilisi Nilgün Hanım da projenin ortağı olarak aramızdalar, bizlerle.

Şöyle bir yol izleyelim bence -basın mensuplarımız da teşekkür edelim- sorularımızı alalım, sonra arkadaşlarımızla birlikte, muhakkak ki komisyon üyelerimiz de bir şeyler söylemek, cevap vermek isteyeceklerdir ya da sizlere sormak istedikleri şeyler olacaktır, onları beraber müzakere edelim.

Kaç sorunuz var? Çoksa tek tek alalım.

ÇAĞIN ALADAĞ – Toplam 16 sorumuz var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – 16 soru... O zaman soruları tek tek alalım, arkadaşlar not alsınlar. Sırayla, zamanı iyi kullanmak adına... Çünkü 14.00’te de Genel Kurulumuz açılıyor, o yüzden zamanı iyi yönetme noktasında şeyimiz olsun. Bir de sizi toplantı sonrasında Türkiye Büyük Millet Meclisinde gezdireceğiz, öyle bir planımız da var.

Peki, alalım ilk sorumuzu o zaman, buyurun.

ÇAĞIN ALADAĞ – İlk soru benim, izninizle sorumu soracağım: Komisyonunuzdaki öncelikli konularınız nelerdir?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Öncelikli konularımız, çocuklarımızın üstün yararadır; ben, Komisyon Başkanı olarak üst çerçeve... Birleşmiş Milletlerin, biliyorsunuz bu yıl tüm dünyada Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin imzalanışının 30’uncu yılı. Bu anlamda başta, çocuğun üstün yararı dediğimiz yaşam hakkı başta olmak üzere eğitimin sağlığı, barınmayı ve güvenliği de beraberinde getirecek birçok başlık bizim önceliğimiz. Ondan sonra da Türkiye’de çocuklarımızın geldiği nokta, hangi durumlar, ne gibi sorunları var, ne gibi problemleri var? Bunlarla ilgili neler yaptık, bunların üstüne daha ne yapabiliriz? Zaten UNICEF’le yaptığımız, hayata geçirmeye başladığımız proje de bu kapsamdadır. Geldiğimiz, ilerlediğimiz noktayı yeterli bulmamakla birlikte, çok daha iyisini yapmak için tüm paydaşlarla, tüm imkânları ve seçenekleri sizlerin yararına dâhil etmek diyebiliriz.

Sanırım daha detaylı sorular gelecek, onlarla birlikte arkadaşlarımız da söz alabilir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Not edelim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Not edelim, o zaman soruları peş peşe alalım.

ÇAĞIN ALADAĞ – Teşekkürler, şimdi şuradan devam edelim.

SU NAZ GÖRGEL – Ben, Su Naz Görgel, 25’inci Dönem Çocuk Meclisinde Divan Kurulunda Kâtibim.

Biz, Çocuk Meclisinde eğitimde eşitsizlik konusunu çok önemsiyoruz. Ben, Türkiye’de sayıları kısıtlı olan uluslararası okullardan biri olan BLIS’te okuyorum. Ancak pek çok arkadaşım böyle imkânlarla sahip değil, özel ve devlet okulları arasında hatta devlet okulları arasında kocaman fark var. Okullar aynı ya da en azından benzer kaliteye getirilemez mi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Her söz alan ilk önce ismini söyleyin, varsa bir görevi ondan bahsetsin, ondan sonra da sorusunu sorsun.

ASYA SARICI – Merhaba, adım Asya Sarıcı, İkinci Başkan Yardımcısıyım 25’inci Dönemle birlikte, Kâtip Üyeyim.

Size sorum olacak: Tarım işçisi olarak çalıştırılan çocuklarla ilgili çalışmalarınız nelerdir?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet...

UYGAR ERGENÇ – Ben Uygur Ergenç, Ankara Büyükşehir Belediyesi 25’inci Dönem Çocuk Meclisi Çocuk Hakları Komisyon Üyesiyim.

İzninizle size bir soru soracağım: Suça sürüklenmiş çocuklarla ilgili çalışmalarınız nelerdir? Bize biraz bilgi verir misiniz? Bu çocukların çıkarıldığı mahkemeler ya da çocuk hapisanelerinde çocuk hakları gözetiliyor mu?

TALHA BERK SUGEÇ – Ben, Talha Berk Sugeç, Basın-Yayın Komisyonu Başkan Yardımcısıyım.

İzninizle sorumu soruyorum: Çocuk haklarının güçlendirilmesi konulu bir konferans yapıldığını öğrendim. Bu konferansta ne gibi kararlar alındı, bize de bilgi verebilir misiniz?

HÜSEYİN MEHMET EĞRİ – Ben 25’inci Dönem Çocuk Meclisi Bilim Teknoloji Komisyonu Başkanıyım, ismim Hüseyin Mehmet Eğri.

Pek çok çocuk seçmeli derslerini bile kendisi seçemiyor ve eğitim başta olmak üzere bizim de söyleyeceğimiz çok şey var. Eğitimle ilgili konular başta olmak üzere kararlar alınırken çocuk meclislerinden görüşler alınamaz mı ya da her okulda anketler dağıtılarak çocuk görüşü istenemez mi?

ÖYKÜ SİMAY OKURSOY – Merhabalar, ben Öykü Simay Okursoy, 25’inci Dönem Çocuk Meclisi Eğitim Komisyonu Başkanıyım.

Meclisimizde yabancı uyruklu göçmen arkadaşlarımız da var. Okullarında diğer çocuklar tarafından kendilerine ayrımcılık uygulandığını belirtiyorlar. Bu gibi ön yargılı davranışların aileden öğrenildiğini düşünüyoruz. Ailelerin bilinçlendirilmesi için neler yapabiliriz? Bu konuda çalışmalarınız olacak mı?

YİĞİT ALP DEMİRCİ – Merhabalar, ben Yiğit Alp Demirci, Ankara Büyükşehir Belediyesi Çocuk Meclisi 25’inci Dönem Çevre Sağlık Komisyonunun birinci sözcüsüyüm.

Çocukların erken yaşta evlendirilmeleri sizce nasıl tümüyle engellenebilir? Çünkü biliyorsunuz, 18 yaşına kadar her birey çocuktur ama hâlâ daha erken yaşlarda evlendirilen pek çok kız çocuğu olduğunu duyuyoruz. Bu durum kanunlarla kesin olarak yasaklanamaz mı?

NUR İNAN – Ben Nur İnan, Çocuk Meclisi Birinci Başkan Yardımcısıyım.

Okullarda öğretmen eksikliği, beden eğitimi dersinin boş geçmesi, akran şiddeti, temizlik ve güvenlik gibi pek çok problem var. Komisyonunuzun eğitimle ilgili çalışmaları var mı?

ELVİN BEĞEN YATKIN – Merhaba, ben Elvin Beğen Yatkın, Başkanlık Divanı üyesiyim.

Çocuklar, ülkemizin nüfusunun üçte 1’ini oluşturuyor. Çocukların hem sayısı hem de sorunları bu kadar artmışken bir çocuk bakanlığı açılma fikrine nasıl bakarsınız?

BURAK AYTEKİN – Öncelikle merhaba, ben Burak Aytekin, 25’inci Dönem Çocuk Meclisi Başkan Yardımcısıyım.

İzninizle sorumu yönelteceğim size: Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin kabulünün 30’uncu yılını geride bıraktık ama dünyada hâlâ çocuklarla ilgili sorunlar artarak devam ediyor. Taraf ülkeler sorumluluklarını yerine getirmediğinde ne yapıyor?

SELİM BULUT – Öncelikle merhaba, ben Selim Bulut, 25’inci Dönem Kardeşlik Yardımlaşma Komisyonu Başkanıyım.

İzninizle size bir sorum olacak: Ülkemizde sığınmacı çocukların, özellikle de ailesi yanında bulunmayan çocukların eğitimiyle ilgili yapılmakta olan çalışmalar nelerdir, bilgi verebilir misiniz?

FARUK AYTEKİN – Merhabalar, ben Faruk Aytekin, Çocuk Meclisi 25’inci Dönem Bilim Teknoloji Komisyonu üyesiyim.

Büyüklerimizin çocuk haklarını anlamaları çok önemli. Bu konuda ailelere, öğretmenlere yönelik eğitim kampanyaları başlatılmasının çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Sizin de yorumunuzu alabilir miyiz?

ASLI HİLAL GÜL – Merhabalar, ben Çocuk Meclisi 25’inci Dönem Kültür ve Sanat Komisyonu üyesiyim.

Ülkemizde çocukların yeterince önemsendiğini düşünüyor musunuz?

KEMAL AKYÜZ – Merhaba, ben Kardeşlik Yardımlaşma Komisyonu Başkan Yardımcısıyım.

İzninizle size bir soru soracağım: Meclisimizde koruma evlerinden arkadaşlarımız da var. Bu çocukların daha iyi eğitim almaları, korunmaları ve daha çok desteklenmeleri için neler yapılıyor?

MUSTAFA ERHAN GÜLER – Merhaba, ben Mustafa Erhan Güler, Çocuk Hakları Komisyonu Başkanıyım.

Bazı kurumlarda 18 yaşına kadar koruma altında olan çocuklar, yaş sınırına ulaştıklarında tamamen korumasız ve yalnız mı bırakılıyor?

ÇAĞIN ALADAĞ – Sorularımız bu kadardı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bayağı ciddi hazırlanmışsınız, bizi terleteceksiniz, not alırken bile zorlandık. Keşke soruları daha önce alsaymışız ki hani hazırlık yapsak diye... Doğrusu ben bu kadar detaylı bir soru skalası beklemiyordum. “Son sorudan başlayalım.” dedi arkadaşımız, ben notumu alıyorum gelene kadar.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI UZMANI HAKAN KEÇE – 18 yaşını geçen koruma altındaki çocuklar 24 yaşına kadar, üniversite eğitimleri tamamlanana kadar koruma altında kalıyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bana sufle veriyorlar arkadaşlar. Şimdi, çok teşekkür ediyorum sorularınız için öncelikle.

Benim de nispeten çalıştığım konu bu, sonuncu sorunuz özellikle. Ben de Atatürk Çocuk Yuvasında, orada gönüllü çalışmış biri olarak bir projeyi hayata geçirmiş bir kardeşiniz olarak, hem suça itilmiş kız çocuklarıyla bizzat yakinen çalıştım üç yıl boyunca beraber, bire bir, yüz yüze; konuyu biliyorum ama tabii -ben beş yıldır vekilim, üçüncü dönemim- beş yılda o kadar hızlı gelişmeler olabiliyor, düzenlemeler olabiliyor. Kaçırdığım şeyler var mı diye kulak uzattım uzmanımıza ki kendisi Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünde çalışan, komisyonumuzda görevlendirilmiş, bu konuda yetkin bir arkadaşımız.

18 yaşına kadar devlet koruması altında ama sonrasında, toplumda bilindiği gibi onlara tabii ki “Artık 18’e geldiniz, hadi yolunuza.” denilmiyor, devlet ve Kurum elini çekmiyor. Öncelikle, bir iş sahibi olması noktasında gerekli destekler zaten o yaşına kadar veriliyor; çeşitli sınavlara sokuluyor, okulun bitirilmesi sağlanıyor. Sonrasında -şimdi söyledi arkadaşımız- 24 yaşına kadar da kendi hayatını kurana kadar, iş sahibi olana kadar ve hatta evliliğe kadar olan süreçlerde Kurum o çocuğumuzun yanında oluyor. Tabii, 18 yaşında reşit olduğu için belli oranlarda hayatlarına müdahale edebiliriz yani koruma altındaki o hakların tamamını da devlet kullanamıyor, bu ölçüye de dikkat ederek... Ama kesinlikle şunun altını çizmemiz gerekir ki başıboş bırakılmıyor “Artık işimiz bitti, siz yolunuza biz yolumuza.” denilmiyor. Böyle bir şey de zaten insan olarak da hiçbirimizin kabul etmeyeceği bir durum.

“Korumaevindeki çocukların daha iyi eğitim alması için neler yapılıyor?” deniliyor. Bununla ilgili teknik şeyleri aslında ben şöyle söyleyeyim: Teknik olarak Hakan Bey kanuni düzenlemelerle ilgili bilgiyi versin. Yine, orada çalıştığım için, çalışma alanım olduğu için bu çocukların okullara katılımını sürekli sağlıyorlar. Aynı zamanda, biliyorsunuz, bu çocuklar için özel okullarda belli bir oranda kontenjan ayrılıyor ve özel okullarda da bu çocukların eğitim alması sağlanıyor -bir başarısızlık varsa ben bizzat gözümle gördüğüm için söylüyorum- özel dersler ve etüt dediğimiz çalışmalar da yapılıyor. Çok zor yaşam şartlarından gelmiş çocuklar oldukları için okulların bitirilmesi noktasında hem psikolojik -çünkü o çocukların hani çok daha farklı yaşantıları oldukları için- psikososyal desteğe muhakkak ihtiyaçları oluyor -sizler gibi değiller- hem de o destekler verilerek eğitimlerini almaları ve tamamlamaları sağlanıyor ve memuriyet sınavlarına kadar da sokuluyor bunlar. Değil mi?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI UZMANI HAKAN KEÇE – Kesinlikle.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Burada ekleyeceğiniz şeyler varsa Hakan Bey’e de teknik olarak...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yöntem olarak şöyle bir şey söyleyeyim mi? Bu konuda araştırsak teknik konuları biz böyle hızlı ve bağımsızca...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Doğru, Meral Hanım şöyle: Aslında onu en başta söylememiz gerekirdi. Şimdi söyleyeceğimiz şeyler daha yüzeysel bilgiler. Bizim, zaten kurumlardan detaylı olarak, sizlere de yazılı olarak cevap vermemiz gerekir çünkü burada bir iki cümleyle geçirilecek sorular değil bunlar hem zamanımız yetmez hem de teknik olarak da araştırılması gerekiyor. Genel hatlarıyla bilgi verelim, detaylı bilgiler de sizlere, tek tek soru sahiplerine ulaştırılsın, hem Meclise ulaştırılsın. Ama burada hemen ekleyeceğimiz şeylerin

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İkinci soruya ben de yanıt verebilirim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Tamam, hangi sorulara vereceksiniz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya mesela... Seçiyor muyuz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Sırayla gidiyoruz ya, şöyle sırayla gidelim geldikçe...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İsterse herkes kendisiyle ilgili istediğini alsın cevap versin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Benim önerim şu: Düzelttiniz yani biz verebileceklerimizi burada hızla -verebilecek derken teknik ayrıntılar var- verelim, diğerlerini bu arada arkadaşlar hem çalışır...

YASAMA UZMANI DERYA ÖZER - Çünkü yazılı olarak iletiriz zaten.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yazılı olarak iletiriz çünkü bu hemen verilebilecek değil.

Şöyle yapalım, devam edelim o zaman. Bununla ilgili teknik olarak söyleyeceğiniz şey...

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI UZMANI HAKAN KEÇE – Tabii efendim.

Çocukların ülkemizde korunmasıyla ilgili 2005 yılında Çocuk Koruma Kanunu çıkarıldı, hemen akabinde 2011 yılında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, eski adıyla Aile, Sosyal Politikalar Bakanlığı, kuruldu. Sadece çocuklarla ilgili olacak Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü kuruldu ve şu anki Çocuk Hizmetlerinin 2023 hedeflerinin arasında, en önemli gelişmelerden biri, artık daha çok arz odaklı olunmak noktasında, çocukların, bize ulaşması değil bizim çocuklara ulaşacağımız bir sistem kurgulanıyor. Mobil sosyal hizmet merkezleri, mobil ekipler sokaklarda görev yapmaya başladı. Bilmiyorum, sizler -Çocuk Meclisi olduğunuz için- Sayın Bakanın açıklamalarını dün gördünüz mü? Ülkemizde şu an 166 tane mobil ekip var, sokakta hiçbir çocuğun risk altında olmasını istemiyoruz. Onun için de çalışmaların -kanuni altyapısı hazırlanılan- uygulamada da yerini almasını sağlıyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Teşekkür ederiz.

Ben hızlıca, tüm sorulara şöyle bir göz gezdirerek birkaç cümle söyleyeyim, ikna olmadıklarınızı ifade... Zaten, yazılı olarak vereceğiz, üstünden de diğer vekil arkadaşlarımız da diğer sorularla ilgili görüşte bulunacaklar.

“Büyüklerin çocuk haklarını bilmesi önemlidir...” diye başlayan sorunun tamamını alamadım. İşte, bütün çabamız bu zaten yani eğitim ailede başlıyor diyoruz. Psikiyatristlerin, psikologların araştırmaları da zaten, bunu, en baştan beri tespit ettiklerini gösteriyor; çok kompleks, her adımı içeren

bir süreç. Büyüklere başlayıp ailelere de önem verilecek, çalışmalar zaten mevcut. İlk aklıma gelen Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın, Aile Eğitim Programı çok kapsamlı, çok detaylıdır; bu süreçler devam edecek.

“Sığınmacı çocukların eğitiminde neler yapılıyor?” Yine, benim vekil olmadan önce çalıştığım alanlardan biri, Diyanet Vakfında Sosyal ve Kültürel Projeler Birim Yöneticisi olarak, ilk hayata geçirdiğimiz proje 2012-2013 yılında sığınmacı çocukların eğitimiyle ilgili. Şu an verilen eğitim o proje üzerine oluşturulmuş, Millî Eğitimle birlikte geçici eğitim merkezleri kuruldu. Şimdi, kaynaştırma modelinin olduğu, sosyal uyumun sağlanacağı -tüm sığınmacı çocukların- eğitimler devam ediyor; detaylar gelecek hani, madde madde çok daha sizin istediğiniz gibi.

“Çocuk bakanlığı açılmalı.” dediniz, bunları yetkililerimizle birlikte konuşalım, tartışalım; “Bazı ülkelerde de varmış.” diye buradan arkadaşlarımız bana söylüyorlar.

“Göçmen çocuklarla ilgili ayrımcılık...” bu soruya da dâhil oluyor. Sosyal uyumun da sağlanması noktasında yerel belediyelerin, yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütlerinin ve ilgili uyumlarda bir alt komisyonumuz var yine, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunu altında aynı Çocuk Hakları Alt Komisyonu gibi Göç ve Uyum Alt Komisyonu diye; bu konuyu çalışıyor ve bu çalışmalar da devam ediyor.

“Seçmeli derslerimizi kendimiz seçemiyoruz.” diyorlar.Bunu da Millî Eğitim Bakanımızla, ilgililerle görüşelim, bunların nasıl olması noktasında da hem bilgi alalım hem de biz, sizlerin görüşlerinizi iletelim.

Suçla karışmış çocukları nispeten söyledik. Suça karışmış çocuklar, çok özel bir şekilde devletin koruması altında oluyor. Benim bir gönüllü olarak dışarıdan hayata geçirdiğim... Onların rehabilitasyonu ve sosyal uyumuna yönelik bir projeyi hayata geçirmiştim, bu bir örneği.

Teknik konular yine gelecek.

Tarım işçileriyle ilgili, komisyonumuz geçtiğimiz ay Urfa’da, yerinde bir ziyaret yaptı, tarım işçileriyle bir araya geldi; aileleri, çocukları dinledi. Bununla ilgili de Bakanlığımızın, ilgili birimlerin, valiliklerin hayata geçirdiği “METİP” diye bir proje var; bu anlamda çocukların ve ailelerin eğitim hakkı, güvenlik, hijyen vesaire sorunlarını gidermeye yönelik.

Eğitimde katılım oranı, biliyorsunuz, kız çocuklarının ve erkek çocuklarının orta eğitimde, eğitime katılma oranları neredeyse yüzde 99’a varan bir süreç. Bunların devamı noktasında üniversiteye kadar süreçleri de takip ediyoruz; tek tek anlatsak çok uzun vakit alacak bir süreç. Yani “Haydi Kızlar Projesi”yle başlayan -Cumhurbaşkanımızın eşiyle başlayan- on sekiz yıl önce, on yedi yıl önce başlayan bir kampanyayla birlikte okullaşma oranlarını artırmaya yönelik, özellikle kız çocuğunu önceleyerek “Şartlı Nakit Transferi”nden tutun, bugüne kadar birçok noktada -eğitime katılma noktasında- engelleri gidermeye yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Bugün, üniversitelerde kız çocuğu ve erkek çocuğu... Hatta kız çocukları üniversite hayatına katılma noktasında erkekleri geçmiştir, hâlâ tabii ki, istediğimiz noktada değil, onu söylemekte fayda var. Bu, uzun bir süreç. Hep beraber, adım adım, bu noktada da sizin daha detaylı talepleriniz, sorularınız oldu. Onları gidermeye yönelik de tedbirler ve çalışmalar var, bunların üstüne neler eklenebileceğini de komisyon olarak tartışacağız. Yani takvimimizden bahsettik, şu an önümüzde bir yıllık çalışma takvimimiz var; daha iki yıl, üç yıl seçim olana kadar çalışacak bir komisyon. Burada, sizlerin bu önerisiyle birlikte onları da bunun içine katabiliriz. Çocukların eğitime katılımı noktasındaki engelleri gidermeye yönelik nelerdir? Gidermeye yönelik belki bunlar da onların içinde olacak, zaten listemizde vardı ama öncelik sırasını belki sizlerin sayesinde biraz daha öne alırız diye düşünüyorum, buradan böyle bir teklifte bulunuyorum. Kabaca böyle bir cevap verelim, ondan sonra da komisyon

üyelerimiz... Ya da bu arada sizlerin benim bu sunumumun üzerine söyleyecek bir şeyiniz varsa... Yoksa komisyon üyesi arkadaşlarımız hem cevap verecekler hem de belki sizlere de soru soracaklar, bilemiyorum.

O zaman komisyon üyelerimize söz veriyoruz.

Meral Hanım...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Başkan.

Hoş geldiniz. Böyle çocuklarla, gençlerle toplantı yapmak gerçekten güzel, gerçekten Başkanın da söylediği gibi sorularınız oldukça iyi hazırlanmış, cevaplarımızı da iyi hazırlamamız lazım tabii ki. Ama genel olarak tekrara girmeden bazı başlıklarda ben de yanıt vermek istiyorum. Öncelikli konuyu söyledi yani çocukların üstün yararı, tabii ki Çocuk Hakları Komisyonunun en temel hareket noktası bu, her şeyin önünde. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde de çocukların üstün yararı esas alınır.

Eğitimde eşitsizlikler çok önemli ve hayati bir mesele, bunu zaten uzman arkadaşlar çalışacaklar. Yani bütün okullarda, devlet okullarında, özel okullarda, ilden ile, köyden kente, kentten ilçeye eğitimde maalesef aynı düzeyde eğitim olduğunu söyleyemeyiz ve bunun yakalanması için tabii ki çok yönlü çalışmalar gerekiyor. Eşitsizlikler var yani üniversite sınavlarına ya da ortaokul sonrası girilen sınavlara, biliyorsunuz bütün çocuklar aynı şartlarda ve aynı eğitim düzeyiyle girmiyorlar. Tabii bu, tek taraflı yani tek bir yönde değerlendirilemez; ekonomik durum, ailelerin gelirleri, özel okullar, ne bileyim özel ders almalar, o öğretmenlerin başarısı yani birçok etken bunu tetikliyor ama bence de bunu komisyon gündemimize almalıyız yani eşitsizlikleri giderme noktasında neler yapabiliriz?

Tarım işçisi çocuklarla ilgili yanıt verdi Komisyon Başkanımız. Evet Urfa'da dinledik ama bunu geliştirmemiz gerekiyor, sizin sorunuzla size kadar ulaşan ciddi bir problem var. Örneğin, bizim en çok tespit ettiğimiz büyük bir mesele, eğitimlerinden ayrı kalıyorlar yani erken gidiyorlar ve geç dönüyorlar. Ne bileyim, ailelerin ekonomik durumları ve geçim sebepleriyle çocuklar hazıranda tatil oluyorsa mayıs ayında gitmek zorunda kalıyor, bu da ciddi gündemlerden bir tanesi.

Suçla sürüklenen çocuklarla ilgili yanıt verildi ama cezaevindeki çocuklarla ilgilenmek, onların sorunlarını yakından takip etmek ve çözüm geliştirmek noktası bizim de gündemlerimizden bir tanesi zaten. Görüşleriniz alınmalı yani eğitimle ilgili, sizinle ilgili her konuda tabii ki görüşleriniz alınmalı. Bizim de taraf olduğumuz Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi de bunu zaten gerekli kılıyor; yeterince alınıyor mu alınmıyor mu, bu, ayrı bir değerlendirme ama tabii ki sorunuz yerinde.

Erken yaşta evlilik yasak aslında, buna yazılı da cevap verilir. Yani Medeni Kanun buna ilişkin belirli yaş hadleri koymuş hani 17 yaş sınırı en son ama altında evlenen yok mu? Var. Maalesef, ailelerin bu konuda onayıyla da evlenen çocuklar var, değişik bölgelerde farklı sıkıntılar da var ve çocuk yaşta evlilikleri engellemek, Türkiye'nin özellikle çocuk hakları savunucularının, bu konudaki sivil toplumun, tabii ki Meclisin de öncelikli görevlerinden biri. Ama "Yasaklanamaz mı?" diye sorduğunuz için... Yasak aslında fakat maalesef fiilen bu yasak aşılabiliyor, dinlenemiyor.

"Çocuk bakanlığı alma fikriniz var mı?" diye soruyorsunuz; tabii ki olmalı. Biz burada farklı partilerden milletvekilleriyiz ama ortak amacımız çocuk hakları tabii ki. Bizim bu konuda önerimiz de var, kanun teklifimiz de var. Sanırım ileriki günlerde bunu da değerlendireceğiz, diğer ülkelerin şeylerini.

"Taraf ülkeler sorumluluklarını yerine getirmeyince neler yapılıyor?" diye sordunuz. Şimdi, şöyle: Bu uluslararası sözleşmeleri imzalayan ülkeler normalde, o sözleşmelerde sorumluluklarını imza altına alıyorlar ve onu yerine getirmek zorundalar, yerine getirmediklerinde bunu yine hukuk belirliyor. Yani örneğin, Birleşmiş Milletlere üye ülkeler sözleşmeye uymayınca orada alınan kararlar, yaptırımlar... Yani bu, uzun bir mesele, bunu da yazılı olarak yanıtlayacağız zaten komisyon adına.

Son olarak şunu söyleyeyim, zamanımız da yok: Büyüklerin çocuk haklarını öğrenmeleri, evet, en çok büyüklerin çocuk haklarını öğrenmeleri gerekiyor. Çalıştırılan çocuklar, suça sürüklenen çocuklar, eğitimlerinden alıkonulan çocuklar, şiddete uğrayan çocuklar, maalesef istismar edilen çocuklar... Buna ilişkin kampanyalar aslında zaman zaman yapıyor. Ama tabii ki sorunuz beni çok duygulandırdı doğrusu. Her ebeveynin, her ailenin; çocuk yapıyorsa, anne babaysa, ebeveynse buna ilişkin hakları içselleştirmesi gerekiyor. Bu konuda ailelere düşen görevler var, devlete düşen, sorumluluk anlamında kurumlara düşen görevler var, bizlere milletvekilleri olarak düşen görevler var. Bunu mümkün olduğunca yapmaya çalışıyoruz ama tabii ki yeterli olduğunu söylemek mümkün değil, çünkü hâlâ bu sorunlar devam ediyor.

Geldiğiniz için, bu kadar güçlü hazırlığınız için gerçekten içtenlikle teşekkür ediyorum, tekrar hoş geldiniz.

ÇAĞIN ALADAĞ – Biz de teşekkür ederiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Biz de teşekkür ederiz.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim değerli Başkanım. Değerli arkadaşlar, hepiniz hoş geldiniz. Hepinize saygı ve hürmetlerimi sunuyorum. Bu öz güveninizden dolayı da ayrıca kutluyorum ben.

Sizin telefon numaranızı aldım, “431 55 26”, aldım telefonlarınızı; her hâlde “0-312” kodumuz, sizleri arayacağız bu konularla ilgili. Önerileriniz arasında mesela “Ombudsmanla sürekli iç içeyiz.” dediniz, kutluyorum sizi, hatta “Çocuk ombudsmanlığı kanun teklifini” verdik, şu anda Mecliste bekliyor o. Gerçi, çocuk ombudsmanı var ama kanun anlamında yok, eksiklik, onları verdik.

Şimdi “Neler yapılıyor Mecliste çocuklarla ilgili?” sorularınız... Mesela sizin, anayasal hak açısından Anayasa’nın 10’uncu ve 41’inci maddesi... Aynı zamanda o 41’inci madde, yabancı çocuklarla ilgili, sığınmacı çocuklarla ilgili, bunların ayrıştırmalarına veya diğer arkadaşları arasında kötü gözle bakılmalarına, onların hepsini engelliyor, yasaklıyor ve cevap veriyor, Ceza Kanunu da yasaklıyor. Mesela Medeni Kanun’da 258, 305 ile 313 arasında çocukları kollama ve korumaya yönelik maddelerimiz var. Hele hele Medeni Kanun’un 346 ve 347’nci maddeleri çocuğun tamamen korunmasına yönelik amaçlanmış olan hükümler. Gerek Başkan gerek milletvekili arkadaşımız da bahsetti; Anayasa’daki ve aynı zamanda Çocuk Koruma Kanunu, uluslararası çocukları korumaya yönelik sözleşmeler, takdir edersiniz biz bunları imzalamışız, Anayasa’mızın 90’ıncı maddesi uyarınca iç hukuk hükmündedir.

Aslında mevcut olan bu kanunlar uygulanabilse bu konuştuğumuz, bu sorduğunuz 16 tane sorunun çoğu da zaten çözümlenmiş olacak. Ama çaba ve gayret, herkesin burada tek bir amacı var, çocuğun yararının sağlanması temel bir hedef edilmiş durumda. Burada, tabii ki çocuk mekanizmalarının korunmasına yönelik hükümler... Gelişmiş olan ülkelerde tabii, hem çocuk haklarını koruyucu hükümler ve hem de sıkı denetim mekanizmaları daha fazla kurulmuş durumda. Bununla paralel ben sizi kutluyorum, aldığınız kararların 75’inci maddesinde çocuk işçiler problemini burada gündeme getirmişsiniz. Ben de tabii ki, bunu gündeme getireceğim Mecliste ama sizin gündeme getirmeniz bana da destek vermiş olur.

Bu trafik ışıklarıyla ilgili olarak dikkat ederseniz hep orada, o ışıklarda bazen çocukların da olması, o ışıklarda organizasyonun olması, hatta sadece erkek veya kız çocuk değil yani kadın ve erkeğin yan yana durması şeklinde... En azından bunu ne yapabiliriz? Toplumdaki eşitlik duygusunu da vurgulamış oluruz. Bu konuda da siz bana ve ben de size, birbirimize karşılıklı destek verirse daha iyi olur çünkü burada çocuk hakları, insan haklarının bir parçası. Bunun bir bütün olarak, paralel olarak gelişmesi lazım.

Cezaevleriyle ilgili, evet, cezaevlerine gittik arkadaşlar; onlarla ilgili tedbirler vesaireler alınıyor, çaba sarf ediliyor ama tabii ki eksikler dünyanın her tarafında var ama düzeltilmeye çalışılıyor. Böyle bir gayret, böyle bir çaba var. Bu, şunu gösterdi: Bu kararlarınızı aldım, daha sık bir vaziyette İnsan Hakları İnceleme Komisyonu olarak sizlerle bir araya gelmemizin ihtiyaç olduğunu ben hissettim.

Teşekkür ediyorum tekrar, geldiğiniz için. Hepinize, ailelerinize selam ve saygılarımızı iletiyoruz.

ÇAĞIN ALADAĞ – Teşekkür ederiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Peki, teşekkür ederiz.

Sorularınız gerçekten güzel hazırlanmış, bizim çalışma alanlarımızdan, daha da iyileştirmek istediğimiz konulardan seçmişsiniz, bizim görevimiz.

Vekilimizin dediği gibi daha sık sizleri aramızda görmek isteriz. Bizler sizlere de gelmek isteriz aynı zamanda.

Her sorunun bir kanun düzenlemesi var, ceza yaptırımları var, hukuki olarak süreçleri var, onları tek tek sizlere ileteceğiz, yine de ikna olmazsanız sorunuz olursa bizlere tekrar yazabilirsiniz.

İnsan Hakları İnceleme Komisyonuna dilekçeyle başvurabilirsiniz. Biliyorsunuz, haklarınızdan da biri, bir vatandaş olarak da aynı zamanda hem mail atabilirsiniz, hem telefon açabilirsiniz, bizimle de irtibata geçebilirsiniz yani bu konuların dışında da başka bir sorunda da kendilerine, İnsan Hakları İnceleme Komisyonuna başvurabilirsiniz.

Çok teşekkür ediyorum.

MAHMUTTANAL (İstanbul) – Başkanım, komisyon üyelerini bir tanıtın isterseniz arkadaşlarımıza.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Olur, o zaman herkes kendini bir tanıtsın, gerek var mı bilmiyorum ama...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz bilirsiniz, fark etmez.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben Meral Danış Beştaş, Siirt Milletvekiliyim, Halkların Demokratik Partisinden Milletvekiliyim.

Teşekkür ediyorum tekrar, sağ olun.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Merhaba gençler. Ben de Milliyetçi Hareket Partisi Eskişehir Milletvekiliyim; bir dedenizim sizin burada, en yaşlıları benim.

Teşekkür ediyorum, sizin gösterdiğiniz sunumlarınız, değerlendirmeniz için, her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum; sağ olun, var olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, ben de tanıtayım: AK PARTİ Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, adım Mahmut, soyadım Tanal. Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Milletvekiliyim.

Asıl mesleğim avukatlık, geldiğiniz için teşekkür ediyorum.

ÇAĞIN ALADAĞ – İstedığınız zaman bizim Genel Kurullarımıza gelebilirsiniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Biz de geliriz.

2 vekil arkadaşımız daha var.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Merhabalar. Sizleri Mecliste görmek gerçekten çok güzel oldu yani çok ciddi bir ortamdan böyle sizinle çiçek açmış bir ortama gelmek benim için inanılmaz bir deneyim oldu. Mecliste en güzel günlerden biri.

Ben Balıkesir Milletvekiliyim, AK PARTİ Balıkesir Milletvekiliyim. Ben de avukatım, adım Mutlu Aydemir. Her zaman bir teyzeniz, bir ablanız olarak yanınızdayım.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Evet, sevgili çocuklar, sizi görünce içimiz aydınlandı; hoş geldiniz sefalar getirdiniz. Bizi -vekilin de dediği gibi- bu ortamda güldürdünüz, geleceğe dair umutlarımız sizi görünce daha çok yeşeriyor ve fazlalaşıyor. Bizim çalışmalarımız sizlerin geleceği için.

Ben AK PARTİ Yalova Milletvekili Meliha Akyol. Ayrıca Yiğit ve Efe'nin de babaannesiyim.

Sizi çok seviyoruz.

Hoş geldiniz, tekrar bekleriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, çok teşekkür ediyorum arkadaşlarımıza.

Şimdi biz toplantımıza devam edeceğiz, gündem maddemiz var, sizler için daha neler yapacağız bir yıl, onu konuşacağız, UNICEF'le ilgili maddelerimizi konuşacağız.

Tekrar hoş geldiniz, sefalar getirdiniz. Yönetici hanımefendilere de çok teşekkür ediyoruz. Arkadaşlarımız kısa bir Meclis turu yaptıracaklar size, Türkiye Büyük Millet Meclisini ziyaret edeceksiniz.

Şimdiden teşekkür ediyoruz.

O zaman, hemen hızlıca... Herkesin yetişeceği bir yer var. Bir yıllık takvimimizi aslında bir taslak olarak hazırlamıştık ama arkadaşlar, ne yaptılar bilmiyorum. Yani yerel ziyaretlerimizi yapalım, kurumlarımızı dinleyelim. Yine yerel ziyaretlerimiz, yurt dışı ziyaretlerimiz olsun diye düşünüyorum ben, hani, kabataslak ama hangilerinin olacağını birlikte tartışalım, önerelim, öncelikli sıralarını belirleyelim.

UNICEF'le ilgili projeler, onlar, ihale süreçlerini başlatmadılar, başlatacaklar. Akademisyenlerini belirliyorlar, o ayrı bir çalışma olacak. Orada bizim çok dâhil olacağımız bir şey yok. Bir çalıştay planladık; o, medyada bu istismarların, şiddetin nasıl olacağıyla ilgili, onu da yine UNICEF çalışıyor. Ne zaman olur, nasıl olur bilmiyorum. Onlar da devam ediyor ama bizim komisyon olarak hem burada, Türkiye içinde hem de yurt dışında nereler olabilir, ne yapabiliriz konularında bence önerilerinizi alalım. Konu başlıklarımızı belirleyelim.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, çocuk denilince bence biraz hukuk fakültelerinin medeni hukuk kürsülerinden öğretim üyelerini dinlemek lazım. Bu ne olabilir? Ankara Hukuk olabilir burada veya eski ismi Gazi Hukuk'tu şimdi ismi değişti, ne oldu?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Hacı Bayram Veli.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, Hacı Bayram Veli. Oradaki medeni hukuk kürsüsünde öğretim üyeleri yani burada araştırma görevlisi, doktor vesaire profesör düzeyinde...

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI UZMANI HAKAN KEÇE – Doçent...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, doçent, profesör düzeyinde bence insanları bir dinlemekte yarar var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Orada neyi amaçlıyoruz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Oradaki amaç, mevcut olan yasal düzenleme eksik mi yetersiz mi, nedir ne değildir, tabii ben bireysel anlamda bana sorsalar yeterli ama belki bizim de kaçırdığımız şeyler olabilir. Yani daha ideali nasıl yakalayabiliriz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bununla ilgili cevap vereyim mi? Aslında konuşmanın başında söyledim. Projenin 1’inci maddesi bu. Medeni hukukta, diğer şeyde söyledim aslında.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bilmiyorum, mevzuat açısından...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Çocuk Koruma Kanunu’nu İngiltere, Almanya, İsveç, Finlandiya kanunlarıyla karşılaştıracak medeni hukuk profesörleri var.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI UZMANI HAKAN KEÇE – Bir de Birleşmiş Milletler Kanunu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bir de Birleşmiş Milletler Kanunu’yla, tamam, 5 tane. İşte Medeni Kanun çalışan, hukuk çalışan, uluslararası hukuk çalışan, içinde sosyoloji...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çocuk hukuku da çalışan yani medeni hukuk ile çocuk hukukunu çalışan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, tabii ki çocuk alanında. Tabii, bunları karşılaştırarak bir rapor hazırlayacaklar zaten.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir de bu...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ayrıca, öyle bir dinleme tekrar gibi olur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, takdir sizlerin.

Bir de burada, çocukların kaçırılmasıyla ilgili anne, babalar tarafından, velayetlerle ilgili, genellikle ülke sınırlarını aşmaktan... Milletlerarası özel hukuk ve medeni kanunda çalışan... Hatta bu anlamda kurulan dernekler var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Boşanma süreçlerindeki çocukların...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, onu tam öyle genel ifade etmek istemiyorum. Öyle ifade edersek belki şey olur yani çocukların velayeti birine veriliyor, parçalanıyor, kaçırılıyor yurt dışına vesaire... Bazı devletler mütekabiliyet esası olmayınca çocukları vermiyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Tamam, o konuyla ilgili, onu yazalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bilmiyorum, tabii.

İkinci bir konu yani bu çocuk hakları gelişimiyle ilgili şeyi söyledim dikkat ederseniz. Bu ülkeler, gelişmişlik düzeyleriyle ilgili tedbirler almış, mekanizmalar kurmuş. Bizim eğer yurt dışı ziyaretimiz olacaksa bu anlamda, gelişmiş olan ülkelerin çocuklarla ilgili yaptığı koruma sistemleri nelerdir? Oradaki sadece mevzuat düzenlemesi yetmiyor, onunla birlikte getirdiği mekanizmalar nedir?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Tabii tabii, hedef o.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gidip onları orada, yerinde incelemek daha doğru olur yani eksiklerimiz nedir, ne yaptık, ne yapamadık?

Ama, diğer tarafla ilgili, zaten eğitimle ilgili hakikaten çocukların o olayı... Ben Urfalıyım ve hep birlikte gittik, bölgeyi dolaştık zaten. Yani düşünün, okul bitiyor, yıl sonunda üniversite sınavına aynı koşullarda giriyorsunuz. Şimdi, birisi üç buçuk dört ay gidemiyor okula, diğer taraftakiler gidiyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, bu, çocukların kaderi midir? Değil. Yani burada bence -Milli Eğitim Bakanlığı biz, evet, dinledik bildiğim kadarıyla ama dinlemediyse dinleyeceğiz- burada şu yapılamaz mı acaba: Şimdi, kişiyi öğretmen olduğu gibi direktman Güneydoğu'ya ve Doğu Anadolu'ya atıyoruz; kişiyi hâkim, savcı olduğu zaman direktman oraya gönderiyoruz. Polisi öyle yapmıyoruz, mesela, polisi direkt mezun olduğu gibi Güneydoğu ve Doğu Anadolu'ya göndermiyoruz, Emniyette karma bir sistem var yani oradaki sistem daha doğru. Yeni mezun olan ile tecrübesi, deneyimi olanı karma şeklinde gönderiyoruz Doğu ve Güneydoğu'ya ama kalkıyoruz, mesela, doktoru yine aynı şekilde yapıyoruz. Yani mümkün olduğunca devletin bütün kademelerinde;... bunu, siyasi bir eleştiri anlamında değil, bu, her siyasi partisi döneminde olan bir şey, bu, ülkemizin temel sorunu aslında. Yani mümkün olduğunca biz yeni mezun olan insanları Güneydoğu ve Doğu Anadolu'ya değil de ülkede bir karma sistemle deneyim ve tecrübeleriyle birlikte insanların... Görevlendirme artı bu sübvansiyon anlamında nasıl yapılabilir, bilemem ama üzerinde çalışılıp gönderilmeleri lazım çünkü burada yeni mezun olan arkadaşlarımızın yapacağı herhangi bir hata vesaire, e ne oluyor? Devlet böyle yapıyor, devlet böyle oldu. Bu hoş olmuyor bence. Bizim için iyi bir test oldu yani en azından bakanlıklarla birlikte tek tek bu önemli.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Anlaşıldı, tamam, peki.

Milli Eğitim Bakanlığını o zaman bir dinlememiz lazım anladığım kadarıyla. Onun içine çocuk işçiliği de girer, hepsi girer.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hepsi de giriyor, yani seçilmiş dersler de giriyor, aslında çocuklar çok iyi söyledi.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - O zaman onu bir başlık olarak alalım. O zaman eğitimi, çıkan sorularla da birlikte “eğitim” başlığında bir çalışma yapalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, yani burada, bu çocukların koruma düzeneğiyle ilgili... Yani bence bakarsınız, hani sadece bir ülke bize yeterli olmayabilir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Yok, aslında konuşmanın başında söyledim Sayın Tanal ama herhâlde dikkatinizden kaçmış.

Şimdi, Norveç ayrıca bizi özel davet etti yani UNICEF'in projesi dışında, orada da Çocuk Hakları Alt Komisyonu varmış, onlar da çocuk haklarında ileri olan, iyi mekanizmalar kuran bir ülke. Aynı zamanda UNICEF'in içinde yine böyle gelişmiş ülkelerin ziyaretlerini yapacağız. Aynı hassasiyetleri belirleyerek ama tabii UNICEF'ten hangi ülke olabilir? Bir çalışın, neresi olabilir, bekliyoruz isimleri.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O zaman sizden ricam şu benim, istihdamım daha doğrusu: Madem böyle bir şey varsa oradaki bu çalışmaları mümkünse... Yani Meclis bünyesinde dil sorununu halletmiş durumdayız çünkü Mecliste dile çok hâkim olan arkadaşlarımız var, çeviri yapan arkadaşlarımız var. Oradaki alt komisyonun çalışmalarını bize tercüme edip Türkçeye çevirip dağıtsalar... Yani en azından biz giderken bir bilgiyle gitmiş olalım. Yani orada direktman...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Onlar sunum yapıyorlar, kendi çalışmalarını.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sunum yetmeyebilir Başkanım. Yani bizim kendi içimizde en azından “Bizim neyimiz eksikti, biz buradan neyi alabiliriz?” o bilgiyle...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Zaten yanımızda çevirmenler olacak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok arkadaşlar, ben anlatamadım.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Malumatlı gidelim diyorsunuz yani.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Anladım sizin dediğinizi yani “Çalışarak gidelim.” diyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, evet.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI UZMANI HAKAN KEÇE - Büyükelçiliğimizden böyle bir çalışma isteyebiliriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Tamam, isteyelim.

Şöyle oluyor: Sonrasında da onlar bize gönderiyorlar, hani biz orada, aynı buradaki soruları soruyoruz, onlar da bize gönderiyorlar. Siz tersinden dediniz, tamam.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ters değil Başkanım yani bilinçli gitmek, burada ne var ne yok... Önceden hazırlıklı gitmek var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Olumsuz bir şey demedim, tersten düşündünüz dedim Sayın Tanal.

Evet, teşekkür ederiz.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler.

Benim de birkaç önerim var sadece yönetime dair. Bir ara yazdım gruba, sonra vazgeçtim. Hani şöyle yapabilirsek ilk önerim: En azından kararlar verilirken... Hani takvim de mesela -hepimizin ayrı planlamaları var- ortak karar verebilirsek mümkünse... Hani ne bileyim, 3 Mart değil de 7'yi önerebiliriz ya da ortaklaşabiliriz. Yani bu konuda, şu ana kadar genellikle bir bildirim yapıyor, şu tarihte, şu takvimde.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ama bir ay önce, bir buçuk ay önce bildiriyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Onu mümkün olduğunca yapabilirsek...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yani, o çok...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Çünkü, gerçekten hepimiz çok yoğunuz, bir öneri bu. Ama ne yapalım? Yani, mesela...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yani, olmuyor öyle.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Örneğin, Norveç dediniz ya... Mesela, biz takvimi bilirsek... Başka davetlerimiz var, başka planlamalarımız var hani pat diye bir şey geliyor. Örneğin, ben KEİPA üyesiyim, biz bir yıllık takvimi biliyoruz, o uluslararası parlamento...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ama onlar uluslararası bir parlamento olduğu için tarihi belli, toplanma tarihi belli.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya Başkanım, bunu zorlayalım diyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Anlıyorum ama...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani, mümkünse...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ama mümkünse...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu konuda ortaklaşalım, en azından bir zorlayalım. O tarihleri önceden bilirsek biz de kendimizi ona göre planlayabiliriz, bu ilk önerim.

İkincisi, şöyle: Türkiye içinde neler yapabiliriz? Yani temel başlıklar var. Benim ilk önerim, çocukların tutuldukları cezaevlerine bir iki ziyaret yapmamız lazım yani hangi koşullarda kalıyorlar. Çünkü Pozantı ve benzeri birkaç örnek oldu, komisyon olarak bunu araştıralım. Bir isim vermiyorum, çocuk cezaevleri az zaten yani hani oraya komisyon olarak bir gidelim, cezaevi komisyonu gibi çocukların koşullarını bir tespit edelim.

Yine, şu sığınmacı çocuklar sorusu da geldi -benim de çalışmalarım arasında var- ona dair de -nasıl Urfa'ya gittiysek- onların tutuldukları kamplar var, yerler var, oralara da ziyaret öneriyorum çünkü ziyaret başka bir şey, görmek, temas etmek, soruları sormak. İkinci önerim o, sığınmacı çocuklara ilişkin.

Üçüncüsü, bir “çalıştay” dediniz, ayrıntısını bilmiyorum ama benim de önerim şu: Şimdi, şöyle bir link var -araştırdık danışmanımla beraber- bütün çocuk hakları savunucusu kurumlar, STK'ler, komisyonlar falan bir ağ var. Bu çocuk STK'leriyle, çocukla ilgili çalışan STK'lerle ayrımsız, hepsiyle ortak bir toplantı alalım ve bir dinleyelim onları, hani ne yapıyorlar, ne ediyorlar? Önce biz de araştırırız. Bu çalıştayın kapsamını bilmediğim için söylüyorum bunu. Çünkü, neticede özel uzmanlık alanları, her alanda çalışıyorlar. Bu konuda onları buraya davet edebiliriz ya da onların ortak bir mekânında toplantı yapabiliriz. Bu da bizim çalışmalara başlarken... Çünkü çok ilerleyemedik henüz, en azından Türkiye'de sivil toplumu da dinleyelim, önerilerini alalım ve yol haritamızı yaparken onlardan da faydalanalım. Mesela, çocuk oldukları hâlde ufku muza epeyce katkı yaptılar, hani, demek ki çalışıyorlar bu alanda, epeyce güçlü soruları oldu gerçekten.

Bir de çocuk istismarı davaları var arkadaşlar, biliyorsunuz Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bazen müdahil oluyor. O istismarlardan en son Urfa Barosunun -ben önerge de verdim- raporu çok vahimdi gerçekten, dava sayısı ve başvuru sayısı itibarıyla. Ama, bu davaları -sanırım biz alt komisyon olduğumuz için öyle bir tüzel kişilik sorunumuz var- izlemek olabilir mesela.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Listesini alıp Bakanlıktan gidilebilir komisyon olarak.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Listesini alalım. Hani, bu istismar davalarında bir farkındalık yaratmak, bir duyarlılık yaratmak açısından buna özel çalışalım diye düşünüyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Caydırıcı etkisi de olur.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mesela, diyelim biz 5-6 vekil gidersek, bir istismar davasını izlersek gerçekten kamuoyunda da bunu takip ediyoruz, izliyoruz gibi... Çok önerim var ama bitiriyorum.

Eğitimde eşitsizlikler konusu da bence asıl çalışma alanlarımızdan biri olmalı. Cinsiyetler arası eşitsizlik var, bölgeler arası eşitsizlik var, ekonomik sebeplerle eşitsizlikler var, var, var... Bunu çözmek için belki Millî Eğitim Bakanıyla hani ilk başta bir toplantı mı, ziyaret mi, ne bileyim... Hani, bir perspektif kazanalım ve neler yapabiliriz? Bu, yasal değişiklik olabilir; bu, ne bileyim, çalıştay olabilir. Bunları ayrıca çalışırız ama ilk kez takvim çalıştığımız için bunu da bence önemli bir şekilde not etmekte fayda var.

Teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Notlarımızı aldık.

Tarihleri önce belirleme noktasında mesela Norveç ziyareti için hem Parlamentodan cevap bekliyoruz -onların kendi takvimleri var- onlara göre biz de kendimizi ayarlıyoruz. Nisanın ortası gibi gözüküyor şimdi. Yani işte, 12'si, 13'ü, 15'i, 17'si biz de bilemiyoruz ama nisanın ortası gibi gözüküyor. Çok önceden... Herkesin her an bir şeyi çıkabiliyor.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI UZMANI HAKAN KEÇE – 14-17 gibi gözüküyor. Daha netleşecek.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 14-17 gibi bile olsa biz bilirsek takvime işleriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – 2’nci hafta. Bu daha yeni, dün belli oldu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hani, şey yaparız. Mesela, biz 1-2 Nisanda ne bileyim Romanya’dayız örneğin, resmî bir toplantı. Ha, buna benzer şeylerde...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Mümkün olduğunca bir ay önce ben bildiriyorum ki herkes takviminde esnetebileceği programları esnetsin, önceliğini alsın diye ama son anda işte bugün mesela...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Son anda ayrı bir şey.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Hiç beklemediğimiz şeyler çıkabiliyor. O yüzden herkesin takvimine göre ayarlamak çok mümkün olan bir şey değil. Mümkün olduğunca önceden gönderip sizlerin de kendi takvimimizi ayarlaması gibi bir yolu, yöntemi seçtim.

Çocukevleriyle, çocuk cezaevleriyle ilgili, biliyorsunuz “Göç ve Uyum” diye bir alt komisyonumuz var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biliyorum, bilerek söyledim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Onların çalışma alanlarına giriyor. Bir çözüm önerisi olarak şöyle bir şey yapabiliriz: Onların çalışmalarına dâhil olabiliriz. Zaten birçoğumuz da o komisyonda. Ben, Göç Uyumdayım mesela. Cezaevinde olan arkadaşlarımız, siz... Kim vardı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, değiliz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yine 1 üyemiz vardı herhâlde sanırım. Onlarla da böyle ortak bir şey hazırlayabiliriz.

YASAMA UZMANI DERYA ÖZER- 4 üyemiz Göç ve Uyumda var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – 4 üyemiz Göç ve Uyumda var, yani ortak komisyonlardayız. Yani, hem buradayız hem orada.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani, onu ortaklaştırabiliriz. Belki bir çocuk şeyiyle bakabiliriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Böyle bir şey yapabiliriz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani cezaevine çocukla ilgili, biz İnsan Hakları İnceleme Komisyonu olarak bir önceki dönem gitmiştik. Orada, şu sıkıntıyı yaşamıştık... Yani bilmiyorum , onu yapabilir miyiz, yapamaz mıyız.; cezaevi idaresi, Bakanlık izin verirse yapılır. Kamera kayıtları var mesela. Güvenlik kamera kayıtları var. Bu güvenlik kamera kayıtlarında... Hani kanun diyor ki :“Bedensel anlamda, aynı gelişmiş olan çocuklar bir arada bulunur.” Şimdi, biz, tabii, 18 yaşından küçük olunca hepsini çocuk kabul ettiğimiz için 15 ile 17 yaş arasındaki tüm çocuklar aşağı yukarı aynı yerlerde kalıyor. Aynı yerde kalınca koğuştaki işte çocuk dövülüyor, ne bileyim ezdiriliyor vesaire. Bu geçmişteki koğuştaki ağırlığı âdeta çocuklarda da yaşanıyor. Bunun üzerine Ümraniye ÇocuKevinde birisi öldürüldü.

Şimdi, ben burada mikrofonu kesmek zorundayım, arkadaşlardan özür dilerim.

O şöyle oluyor: Dolaşırken cezaevinde kamera kaydı hepsini alıyor ya öyle bir yere geliyor, kör nokta oluyor. O kör nokta da çocuk- onlar biliyorlar-orada kafasını alıyor, duvara vuruyor. Ondan sonra o çocuk düşüyorken... O anda düşmüyor, aradan belli bir saat geçtikten sonra gelip düşüyor ve o çocuk o şekilde öldü. Raporlar vesaire hepsi o şekilde. Mümkün olduğunca Sayın Başkan, yani bu tür

cezaevlerine vesaire gidiliyorsa bu çocukların kaldığı yerlerde kör noktalar nelerdir? Gerekirse bazı arkadaşlarımız o cezaevinin içerisinde, yani çocukların kaldığı o koğunun içerisinde dolaşır, sizlerden bir kısım arkadaşlarımız orada kamera kayıtlarını da izler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Onları gideceğimiz zaman konuşuruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bunlar görülebiliyor mu, görülemiyor mu? Veyahut da kamera kayıtları... Burada aslında orada şu sıkıntı vardı: Orada görevlilerce -kamera kaydında görülmüş- kamera kayıtları da incelenmiyor. Kamera kayıtlarının üzerinde kaç personel arkadaşımız görevli? Orada savunmaları şu oldu: “Yeteri kadar personel yoktur.” denildi. Yani, bu önemli çünkü.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Tamam, gideceğimiz zaman bu detaylar üzerinde planlarız.

Peki, teşekkür ederim.

Sayın Vekilim sizin bir öneriniz yok mu?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Herhangi bir şey yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O STK'lere, baroları da ekliyorum. Unuttum galiba, baroların çocuk merkezleri oluyor,yani önemli bir külliyat.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – O çalıştay siz söyleyince hatırladım. Çalıştay “Medyada Çocuk” başlık herhâlde, öyle bir şey olacak. Yani medyada çocukla ilgili haberlerin, istismar, şiddet... Aynı zamanda kadın için de geçerli. Bu dezavantajlı grupların medyada haberleştirilmesiyle ilgili Dünya Sağlık Örgütünün kriterlerine uymayan yanlar var, işleyiş var. Onları biraz ele almamız gerekiyor. İşte çocuğun hakkı, kişisel hakkı, korunması vesaire. Haberleştirilmesi, toplumda oluşturulan süreçlerle falan ilgili uluslararası düzeyde ne yapılmış? Türkiye’de ne yapılmış? Nerede eksik var? Onları karşılaştıran, medyada haber diliyle ilgili, onunla ilgili bir çalıştay yani çok şeye girmiyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu alanda değil, evet. Nedenleri toplayalım diyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bir taslak arkadaşlar oluşturmuşlardı, bunları da ekleyelim. Yurt dışı temaslarıyla ilgili -aynı dediğiniz gibi, bizden daha önde olan mekanizmalarını kurmuş ülkeler- UNICEF’ten teklif bekliyoruz. Bunların tarihlerini, zaten uluslararası temaslarını çok önceden haber vereceğiz. Norveç’le ilgili de nisanın ortası diye daha dün itibarıyla yeni geldi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 14-17; bir ilk olarak şimdilik öyle gözüküyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Öyle gözüküyor, bir değişiklik olmazsa.

Evet, peki, teşekkür ederiz.

Kapanma Saati: 14.30

